

Nu zijn er een hele hoop leerstelligheden op aarde, u weet het wel. Er is iemand, die een visioen heeft, een ontdekking doet, innerlijk een grootheid bereikt, dan zijn er mensen die er niets van snappen, die maken er dan een filosofie en een leerstelsel van. Daardoor wordt eigenlijk de zaak vertekend. Eén van de meest vertekende zaken is misschien wel het begrip 'maya'. Ik zou ook nog kunnen spreken over satan, dat is ook een zeer vertekend begrip, maar dat is toch minder ernstig vertrokken dan maya. Wij leven in maya. Wat is maya? Maya is de moeder van de boeddha. Dat is niet zonder betekenis, want wij komen voort uit de begoocheling. Ons besef als eenling kunnen wij alleen maar verwerven door de illusie, dat we onafhankelijk zijn van het andere. In die zin is maya dus voor ons erg belangrijk, maar gelijktijdig staat maya tussen ons en de werkelijkheid. De werkelijkheid van het ene kunnen we gewoon niet bevatten, begrijpen, daar kunnen we niet mee werken. We kunnen wel spreken over eenheid, maar hier sta ik en daar staat die ander. Wanneer een ander u op de tenen trapt, dan heeft u niet het gevoel, dat u een deel van uzelf ontmoet, nietwaar. U komt dan tot kreten, die naar gelang van uw standing en gewoonten kunnen verschillen en die kunnen lopen van: Menéér! tot hé zak. In dat laatste geval draait de man zich waarschijnlijk om en zegt: "Piet Jansen, aangenaam."

Die eenheid is voor ons dus niet werkelijk, is niet waar te maken. Dat komt omdat in de vormenwereld inderdaad die differentiatie van vormen het enig mogelijke is. Ik kan niet opgaan in een ander. Dat denken we misschien wel. Er zijn dichters, die hebben hele liefdesgedichten geschreven over het versmelten der zielen. Jawel, maar terwijl de zielen versmolten, kregen de lichamen eksterogen. We moeten dat begrijpen. In die vormenwereld is dat zo; wanneer ik nu mijn besef veranderen kan, dan zijn de grenzen die tussen waarden en persoonlijkheden bestaan op het menselijk niveau niet meer aanwezig. Er kunnen andere verschillen bestaan. Het is gewoon als iemand die op een plat land leeft en dan opeens ontdekt, dat hij ook nog driedimensionaal is.

Je zou kunnen zeggen, dat een ingewijde iemand is die probeert een dimensie toe te voegen aan het beseffen. Door die dimensie aan zijn besef toe te voegen, geeft hij gelijktijdig veel prijs van de vorm van zijn persoonlijkheid, de beslotenheid van zijn persoonlijkheid, die hij als mens of als geest kent. Het resultaat is dus, dat hij minder als mens bestaat en meer als deel van de werkelijkheid.

Dan wordt het zijnde niet zijn niet alleen maar een tegenstelling, het wordt ook de omschrijving van een weg. Het is het langzaam maar zeker ontgroeien aan de beperking van het begrensde en het tegen-gestelde en het daarvoor verwerven van het begrip waarin de eenheid steeds meer op de voorgrond komt.

Als je het zo bekijkt, dan kun je zeggen, dat het een innerlijk proces is, waarbij ik eigenlijk voornamelijk leer, dat niets belangrijk is. Het enige wat belangrijk is, is mijn eigen besef van mijn relatie met het andere. Die kan niet door een vorm bepaald worden, die kan niet bepaald worden door uiterlijkheden, die kan alleen bepaald worden door aanvoelen. Dan zitten we op een heel moeilijk gebied, want als we beginnen met aanvoelen, dan komen er allerlei bekende namen op de voorgrond, lopend van de heer Freud tot de heer Jung, als je Jung eerst neemt en dan Freud, dan heb je vers fruit.

De filosoof ontdekt, dat binnen alle vormen besloten, een onbekend gebied ligt. Men zal u dat wel eens verteld hebben. Men noemt het dan terra incognita van de psyche, dat klinkt beter. Maar het komt er doodgewoon op neer, dat er ergens iets is in de mens wat je niet benaderen kunt.

Je kunt het niet benaderen met de psychologie, je kunt het niet technisch omschrijven, je kunt het niet meten, je kunt het niet vastleggen, maar het is er. Het wonderlijke van het hele geval is nu, dat we een groot gedeelte van de emoties van de mens heus wel kunnen verklaren, maar er komen altijd trekjes in voor waar we nu juist geen redelijke verklaring voor hebben. We noemen dat dan meestal een neven-verschijnsel van een Freudiaanse fixatie of zo. Dan zijn we er tenminste van af. Wanneer we eerlijk zijn, dat moeten we zeggen, dat dat juist de verschijnselen zijn, die je niet kent. Dat wat ik niet ken is een klein deel van de menselijke gevoelswereld, dat staat nu in relatie met het onbekende in het centrum van de mens. Daar krijgen we dus een eigenaardig verschijnsel. Uit het niet-definieerbare ik komt het definieerbare, maar oorzaak niet herkenbare, dat als een emotionele drijfveer optreedt in de sfeer van de tegenstelling, de verdeeldheid. Nog steeds ok? De volgende conclusie is dan waarschijnlijk heel erg duidelijk.

We zijn zonder het te weten te allen tijde verbonden met het totaal zijnde. Ons bestaan is in feite een illusie, die we hebben opgebouwd, omdat we alleen vanuit die illusie voortdurend onszelf kunnen zijn en het gevoel kunnen hebben van een absolute zelfstandigheid. Die zelfstandigheid wordt steeds meer begrensd naarmate we steeds meer beseffen wat we zijn en wat onze wereld is. Op het ogenblik, dat wij erkennen, dat we een absolute lotsverbondenheid tegemoet gaan omdat onze keuzemogelijkheid, alles wat we voor onszelf zouden preferen, uitsluiten, dan komen we tot de conclusie, dat er een centraal plan is. Maar er is geen plan, dat uitdrukbaar is in onze termen. Er is alleen een kwaliteit in ons waardoor we eigenlijk datgene voelen te moeten zijn, wat we juist niet kunnen zijn volgens alle normen van het menselijk en geestelijk bestaan. Stel nu, dat ik daar bovengaan kan komen. Stel, dat ik in mijzelf de tegenstelling opzij kan schuiven. Dan kom ik tot allerlei prestaties, die onverklaarbaar zijn. Dan is het helemaal niet zo gek, dat een ingewijde een dode opwekt. Waarom niet? Het hoeft niet eens dezelfde levenskracht te zijn, het is alleen maar een relatie brengen tussen een zintuigelijke vorm en de kracht waaruit dit functioneerde, deze schijnbare tegenstelling. Als je van stenen brood wilt maken is dat geen kunst. Dan denk ik gewoon aan de structuur brood, want de kracht kan zich in elke vorm manifesteren. Zo verandert een deel van de kracht op menselijk gebied of op geestelijk gebied van steen in brood of omgekeerd. Er is eigenlijk niets gebeurd. Er is alleen één en diezelfde kracht.

De ingewijde nu gaat begrijpen, dat deze kracht niet een deel is van zijn eigen wezen. Heel veel mensen die naar inwijding streven denken: Later zal ik lekker op mijn borst kloppen. Is er iemand, die me niet bevalt, dan zeg ik loop naar de hel, dan zie ik hem al lopen. Dat is natuurlijk fantasie. Ik niet meer mijzelf worden, ik kan alleen meer waarlijk worden wat ik ben. Dat moet je goed onthouden.

+ Dat is toch hetzelfde?

- Dat is niet hetzelfde. Want ik ben een functie van de totaliteit. Als ik meer mijzelf probeer te worden, probeer ik meer te worden.

De begrensde hoeveelheid van totaliteit, die zich als persoonlijkheid manifesteert. Dat is heel wat anders. Dringt het door?

Een beetje zifterig als ik het zo zeg. Ik heb dan het gevoel dat ik een theoloog moet zijn. Op het scherp van de snede balanceren.

Een vriend van mij maakte de volgende opmerking. Als de paus tegen de bisschoppen zegt, dat ze in collegialiteit samen moeten werken, dan zegt hij alleen maar, dat je de vuile was niet buitenshuis mag wassen. Daar had hij nog gelijk in ook, denk ik. Kan er echter vuile was bestaan? Dat is nu de vraag. Nu zeg ik, dat er geen vuile was

kan bestaan, dan uit een beperkt standpunt. In het totaal is het geen vuile was, het is energie. Het is een vorm, een uitdrukking van het totaal zijnde en als zodanig is het een van de vele factoren waaruit de totale mogelijkheid van het zijn wordt opgebouwd. Wanneer ik dus ga leren door die uiterlijkheid heen te zien, dan verandert de betekenis, maar het is niet zo gelegen dat alleen de betekenis van een ander kan veranderen, want wanneer ik door uiterlijkheden heen zie, dan zie ik niet alleen door de uiterlijkheden van de vuile was van een Nederlands episcopaat heen, dan zie ik ook door me-zelf heen. Dan zie ik dat veel van mijn pretenties, mijn aanwendsels, mijn kennis en al die andere dingen in feite geen enkele betekenis hebben. Dan begin ik minder te zijn wat ik denk te zijn en meer te worden datgene wat door mij in bewustzijn nog niet door mij als zijn omschreven kan worden. En daar zit nu juist de knoop. Want op het ogenblik, dat ik mij ga gedragen volgens kosmische norm, dan heb ik geen reden meer om te veroordelen of te beoordelen. Dan is er geen enkele reden voor mij om iets goed of kwaad te noemen, dan kan ik alleen maar uit gaan van die onbestemde gevoelens, die in mij die onverklaarbare nevenverschijnselen van de emotionaliteit, zoals die menselijk fysiek kan ontstaan en psychisch kan worden, zijn.

Alleen deze vage gevoelens van harmonie zijn dan nog de werkelijkheid en naarmate deze voor mij meer betekenis krijgen, zullen al de nevenverschijnselen minder belangrijk worden.

Men zegt wel, dat een ingewijde geen emoties kent, dat is niet waar. Hij kent ze wel degelijk, maar het zijn geen menselijke emoties meer, want hij is verbonden met het geheel in zijn verschillende vormen. Hij is echter niet verbonden met de tegenstellingen, dus de beoordeling die bij vormen ten aanzien van elkaar mogelijk zouden zijn. Hij zal ongetwijfeld optreden als mens, maar dat is niet meer zijn functioneren. Dat is alleen zijn waarmaken van iets wat in de totaliteit aanwezig is en in deze uitbeelding van het totaal een rol speelt. Hij is niet meer geworden de persoonlijkheid, hij is doodgewoon het rollenspel geworden, dat voor hemzelve steeds minder belangrijk wordt, maar dat gelijktijdig voortvloeit uit het enige, dat hij als belangrijk kent: de totale kracht, die hij niet eens als bestaan kan bewijzen.

Zo, nu gaan we eerst eens kijken of u ook wat te zeggen hebt.

- + Is dat nu ook hetzelfde als de essentie der dingen of de werkelijkheid, die achter de dingen steekt?
- Ja, de werkelijkheid achter de dingen zou je kunnen zeggen, maar je kunt niet zeggen de essentie. De essentie der dingen is datgene wat je uit de dingen peurt, maar de dingen zijn geen werkelijkheid. De dingen zijn schijnvormen, tijdelijk ontstaan uit één en hetzelfde vermogen. De werkelijkheid, die achter de zogenaamde werkelijkheid schuilgaat, is een verbondenheid, die niets meer heeft te maken met werelden en sferen, met goed en met kwaad, met licht en met duister, die alleen is bestaan, waarin elk deel van het bestaan zichzelf realiseert. Niet omdat het persoonlijk daartoe geroepen is, maar omdat in het geheel van de kracht ook deze uiting een mogelijkheid is en de kracht de neiging heeft het totaal van haar mogelijkheden als een soort bespiegeling, een beschouwing van zichzelf waar te maken, zonder dat datgene wat getoond wordt, betekenis heeft.

Laat ik het zo zeggen. Om het heel simpel te maken, en nu moet ik me maar even tot de heren wenden, wanneer u voor de spiegel staat en u scheert zich en u wilt het goed doen - ik neem aan dat u toch nog het veiligheidsmes zult willen gebruiken - dan hebt u de spiegel

nodig om u te scheren. Verandert u iets aan uw spiegelbeeld? Neen. Maar u hebt die gespiegelde werkelijkheid nodig, omdat u ten aanzien van uzelf op een bepaalde wijze wenst te functioneren en dus moet waarnemen wat u tenaanzien van uzelve doet.

Kunt u het volgen?

Maar als degene die zich geschoren heeft, weg gaat, is de spiegel leeg. Dat betekent niet, dat die persoon opgehouden heeft te bestaan, het betekent alleen, dat de werkelijkheid zich elders bevindt. Als je het zo bekijkt, dan kun je zeggen, dat de werkelijkheid achter de werkelijkheid is, dat wij het spiegelbeeld zien, maar niet beseffen de werkelijkheid, die het spiegelbeeld veroorzaakt.

+ Waarom beseffen wij dat niet. Wat is de zin van het individualiseringsproces.

- Wanneer de spiegel niet elk haartje van uw baard zou weerkaatsen, zoudt u zich dan werkelijk glad kunnen scheren? De zin is, dat het totaal functioneert en dat wij door ons besef van persoonlijkheid een spiegelbeeld vormen, dat om één of andere reden die wij pas, wanneer wij één worden met het geheel, zullen beseffen, noodzakelijk zijn op dit moment in deze ik-vorm om voor zich het functioneren van de totaliteit mogelijk te maken. Te volgen?

+ Gelijk aan planten en dieren. Wat is dan de zin van die individualiteit?

- Dan ben je niet hetzelfde als planten en dieren, maar je bent functioneel, ten aanzien van de totaliteit, hetzelfde als planten en dieren. Ook wanneer je als mens anders moet functioneren om in het beeld van de totaliteit de juiste accenten mogelijk te maken. De mens beroept zich op zijn rede. Hebt u zich wel eens afgevraagd hoeveel beslissingen de mens redelijk neemt? Als we het werkelijk nagaan, dan blijkt namelijk, dat de rede door de mens gebruikt wordt om zin, samenhang en vorm te geven aan datgene wat hij ook zonder die rede zou zijn. Met andere woorden we veranderen iets niet, we beseffen alleen. Door dat besef, wat niets te maken heeft met onze werkelijkheid of met ons of met onze werkelijke beweegredenen, worden wij voor onszelf aanvaardbaar. Door die aanvaardbaarheid kunnen wij functioneren, zonder ons voortdurend te beroepen op die totaliteit. Als zodanig scheppen we een schijnzelfstandigheid, zoals het spiegelbeeld deze bezit ten aanzien van uw werkelijke persoon. In de spiegel kan het beeld ook weglopen. Het kan naar de spiegel toekomen en als het spiegelbeeld zou kunnen denken - het is natuurlijk een onvolledige gelijkenis hoor - zou het waarschijnlijk zeggen: ik veroorzaak de verandering aan de andere kant, door mij wil hij gedrag zonder te beseffen, dat deze geconditioneerd is.

Ik stel ten aanzien van de mens - en ten aanzien van alle leven - dat het zodanig geconditioneerd is, dat het zichzelf als zelfstandigheid beschouwd en geneigd is alle andere dingen vanuit zijn eigen normbesef te benaderen, maar gelijktijdig gebonden is aan kwaliteiten; handelingsbeperkingen, denkbeperkingen kent, die zijn ingelegd en waaraan het zich niet wezenlijk kan onttrekken, tenzij het bereid is ook de wezenstrekken van zijn uiterlijk terzijde te stellen en daarmee de ik-identificatie te verzwakken en op den duur te verliezen.

+ Je moet dan eigenlijk hopen niet te worden ingewijd. Heeft geen zin.

- Daar zet ik natuurlijk wel iets tegenover. Wanneer u aap, noot, Mies leert dan bent u persoonlijkheid. Stel nu voor, dat u die persoonlijkheid verliest en daarvoor ineens beschikt over een hele encyclopedie.

Dan niet alleen een encyclopedie van feiten en stellingen van anderen, neen, van werkelijkheden. Niet één werkelijkheid, maar honderd duizend werkelijkheden en dat u voor uw eigen wezen kunt kiezen uit elke

werkelijkheid, tot de noodzaak ontstaat in één van die werkelijkheden handelend op te treden volgens het patroon.

Dan beseft u dit als iets wat hoger ligt en belangrijker is dan al het andere waardoor u in de vorm en volgens de normen van die vorm gaat reageren, echter met een besef dat er boven uit gaat.

Jezus in de hof van Gethsemané: Vader, indien het mogelijk is, dat deze beker mij voorbij gaat, maar niet mijn wil, maar uw wil geschiede. Ik weet, dat dit een noodzaak is, maar in de vorm van menselijke beperktheid waarmee ik mij voor een ogenblik associeer, kan ik het niet aanvaarden.

Die gespletenheid krijg je dan. Nu zult u zeggen, dat u die menselijke wereld altijd nog best vindt. Hoop dan, dat u niet ingewijd wordt.

Als u denkt, dat die menselijke wereld ook niet alles is, dan zou een beetje inwijding en dus een langzaam maar zeker doordringen in een grotere werkelijkheid, u toch wel van heel veel problemen af kunnen helpen.

Dan bent u nog wel "ik", maar u bent niet meer beperkt "ik". Zo gaat u steeds verder, steeds minder beperkt ik-zijn, tot op den duur uw besef van ik-heid samenvalt met het totaalbesef van al het zijnde. Op dat ogenblik bestaat u als "ik" niet meer en gelijktijdig beleeft u het geheel zijnde, ageert niet meer als "ik", dus als afzonderlijke functie, maar u bent eenvoudig het gehele besef waaruit alle functies voortvloeien.

+ Is dat niet waar we allemaal naar toe gaan, waar we allemaal terechtkomen.

- Volgens ons wel, maar vergeet één ding niet, wanneer wij zo ver zouden zijn, zouden we niet hier zitten. Er is bij ons nog een vormbesef van een bepaalde wereld; sommigen van ons van meerdere werelden. Ongetwijfeld hebben we ook besef van uw wereld, want anders zouden we ons hier niet manifesteren. Dientengevolge kennen wij wel meerdere werelden, maar we hebben toch ook nog een eigen persoonlijkheid. Vanuit die persoonlijkheid proberen we dan te functioneren. Wanneer wij die persoonlijkheid helemaal zouden kunnen verliezen - dat is moeilijker dan u denkt natuurlijk - dan komt er een ogenblik, dat we niet meer functioneren.

Begrijpt u wat ik bedoel?

+ Als zelfstandigheid functioneren.

- Je functioneert niet meer in de zin waarin functie wordt gezien. Functioneren is het samenwerken met of het tegenwerken van het andere. Maar er is geen andere meer. Ik ben alleen.

Nu weet ik wel, dat dit een onderwerp is dat ontzettend abstract over zal komen voor menigeen. Het is driekwart filosofie en daarbij dan de nodige druppels mystiek er in als een soort agustora (?) bitter in een drankje tegen de reden. Dit staat nu eenmaal ook als onderwerp, wanneer we spreken over inwijding, inwijdingsmogelijkheden, op de lijst. Wat kunnen we doen wanneer we dit besef niet hebben?

Wanneer we niet weten, dat het zou kunnen bestaan. Dan zullen we verdergaan om onszelf te perfectioneren. Onszelf perfectioneren betekent - neem me niet kwalijk - dat we de normen van ons eigen ik steeds strenger nauwer, enger gaan trekken. Dat betekent, dat we onszelf steeds meer isoleren ten aanzien van al datgene wat om ons leeft.

Dat is niet de bedoeling. Daarom moet je deze theorie wel even doorwerken, anders dan weet je met al die meesters en die heiligen helemaal geen raad meer. Waarom is de ene meester in de ogen van zijn medemens een beest, terwijl de andere meester in de ogen van zijn medemens een heilige is. Niet om wat hij is, alleen om datgene wat de anderen willen zien van hem.

Onze vriend Henri heeft eens een keer heel goed gezegd: een heilige is iemand wiens zonden niet bekend geworden zijn. Daar heeft hij volkomen gelijk in. Ik zou ook kunnen zeggen: een meester is iemand van wie men zijn dienstbaarheid niet volledig kan beseffen.

Het is het onbegrip waardoor we komen tot die heilige, die meester.

Als we dan nog even verder doorgaan, moeten we zeggen, dat wij de heilige en de meesters creëren vanuit ons onbegrip. Dat is een mooie.

- + Een oordeel, dat je niet moet vellen.
- Inderdaad, wij zouden niet moeten oordelen: deze mens is een heilige, dat is een schooier. Deze is een meester, de ander is een ezel, ofschoon ik zo het idee heb, dat menig ezel de meester zou zijn van een meester, indien hij maar zou kunnen spreken. De meester balkt dan op een manier die anderen verstaan; de ezel wordt niet verstaan.

Wat ik probeer duidelijk te maken is dit:

Er zijn meesters voor ons. Een meester is diegene voor ons, die het ons mogelijk maakt ons eigen besef ten aanzien van onszelf en de wereld juister te zien en beter te beseffen, als een kwestie van harmonischen en niet van tegenstellingen.

Dan zijn we weer bij het zijnde niet-zijnde. Er bestaat een heel aardig verhaal, dat hebt u misschien wel eens gehoord, van een Chinese wijsgeer, heilige, meester of hoe u het verder noemen wilt. Deze zat te mediteren. Hij was zo druk bezig om zichzelf te beschouwen met de hemel erachter, in de diepte van een vijver, dat hij zijn hele bestaan verder was vergeten. Toen kwam er een andere meester voorbij en deze gooide een steen in die vijver. Het water begon te kabbelen. De ander werd daarop uit zijn trance wakker en riep: "wat doe je nou, ik kan mezelf niet meer zien." "Dat, sprak de andere meester, is het begin van de verlichting." Dat is nu juist hetgeen waar we het over hebben. Alles wat je bent en wat je doet is belangrijk voor jouw persoon, natuurlijk. Alles wat je hebt meegemaakt, al je herinneringen, alles bij elkaar, is voor jou belangrijk. Het vormt je persoonlijkheid. Het is als het ware de grens, die getrokken is tussen al dat andere en jezelf. Maar als je beseft hoezeer je daarbij geleid wordt, door invloeden die niet helemaal omschrijfbaar zijn, wanneer je beseft, dat er invloeden zijn die soms bij vlagen komen. Heeft u dat ook wel eens, dat u bij vlagen droomt? Soms hebben die dromen iets te vertellen, maar heel vaak kun je ze niet begrijpen omdat ze spreken over dingen, die je niet werkelijk kent. Toch zijn het de harmonieën die deel zijn van je eigen wereld. Dus in ons is voortdurend wel iets actief, dat ons probeert te bewegen tot het verbreken van dat eigen begrip. Maar, we leven in een wereld en in die wereld moet je jezelf zijn. Je kunt niet tegen de wereld zeggen: "Mensen, dag. Gisteren heb ik dat werk gedaan, maar vandaag heb ik geen zin. Vandaag ben ik bezig om de zon te vereren en overmorgen zal ik de zon zijn." Als u dat begint te vertellen, dan weet ik waar u terecht komt, hoor.

- + Die begrenzing, is dat het begrip maya.
- Maya is meer. Maya is de toekenning van je onbegrepen eigen inhouden als eigenschap aan het andere plus de beoordeling van die eigenschap.

+ Wat je in een ander denkt te zien, zit ook in jezelf.

- Juist, je kunt dus nooit iets in een ander zien, wanneer het niet ook in jou bestaat. Dan ziet u dus, dat Maya datgene is wat wij vanuit projecteren op het andere waarvan we de aanwezigheid beseffen zonder het wezenlijk ooit werkelijk te doorgronden of de zin daarvan volledig te kunnen begrijpen anders dan in relatie tot onze eigen inhoud.

+ Het blijft op jezelf terugslaan. Hoe kom je er uit?

- Ja, maar wanneer u nu steeds minder beoordeelt, er bestaat een heel mooi spreekwoord: oordeelt niet opdat ge niet geoordeelt worde, gebeurt dit. Nu zijn er mensen, die zeggen, dat het geen zin heeft, je moet toch examen doen, bijvoorbeeld voor je rij-examen, anders zou het helemaal een ongelukkenbende worden op de weg. Daar gaat het ook niet om. Het gaat erom, dat je door het oordeel jezelf toeschrijft aan het andere. Hoe minder je oordeelt, hoe minder dus de relatie tussen het andere en jezelf zonder voorbehoud kenbaar kan worden. Dat betekent weer, dat daardoor uw eigen ik-voorstelling geladen wordt met steeds meer voorstellingen, die eigenlijk bij het andere thuishoren. Kunt u het volgen. Wanneer ik dus niet oordeel en beleef, dan breng ik steeds meer van de werkelijkheidswaarde, die buiten mij bestaat en die ik

onszelf

u

dus niet kan zien, toch over als een beleven in mijzelf. Naarmate ik meer belevingen in mijzelf heb, zal ik minder geneigd zijn om mijzelf op te leggen, wat je in feite dus doet, dat is Maya, als een maatstaf aan de wereld waarin je denkt te leven. Je gaat functioneren als deel van die wereld. Dan verzwakken de grenzen. Het is dus niet zo, dat je dat één, twee, drie kunt bereiken waar we nu over spreken, maar het is de uiteindelijke bekroning van het inwijdingsproces. Dat is het einde van de weg, of zoals men het elders zegt: het leven is een spiraal, waarbij de invloeden zich voortdurend herhalen, waarbij de beleving voortdurend afhandelbaar is van de voorgaande ervaring, tot men het middelpunt bereikt waarin geen eigen actie meer mogelijk is, maar alleen het totaal van de ervaringen begrepen wordt als het geheel van de spiraal.

+ Kun je ervaren zonder te beoordelen?

- Ik geloof het wel. Het is moeilijk om daarvoor een voorbeeld te vinden. Wanneer u in een restaurant komt, bijvoorbeeld een Grieks, en u krijgt daar zo'n heerlijk gerecht van wat vlees op een paar vijgebladeren en u proeft dat, dan kunt u niet zeggen: "ik vind het erg lekker of het is zus of zo." Het is een ongewone ervaring, je zegt dan dat het anders is.

+ Kom je er onderuit om dat eten wel of niet te beoordelen.

- Op grond van uw lichamelijke ervaringen is het mogelijk, dat u inderdaad tot een beoordeling komt. Dat u zegt, dat u dit nog net binnen kunt houden en dat het andere spuiing veroorzaakt. Voorbeelden zijn nooit volledig. Waar het mij om gaat, is dat je een ervaring kunt hebben zonder onmiddellijk over te gaan tot een beoordeling. Dan is het de ervaring die telt en later - omdat je mens bent - zul je die beoordeling proberen te betrekken in het totaal-beeld wat je hebt.

+ Dacht juist, dat het andersom was. Denk aan spiegel. Als je je scheert en je snijdt gaat de één plat, de ander niet. Zie ik het niet ga ik niet plat, zie ik het wel, ga ik wel plat.

- Wanneer u de spiegel zou zijn wel, maar in mijn beeld was u het spiegelbeeld. En het spiegelbeeld verdwijnt wanneer de scheerder plat gaat. Het is er dus niet meer.

+ De beoordeling blijft.

- De beoordeling zou dus alleen liggen bij degene, die zich scheert. Aangezien wij het niet zijn, die ons scheren, maar het een ander is, die zich scheert terwijl wij denken, dat het bij ons gebeurt, zijn we volledig afhankelijk van het ervaren van die ander. Daar gaat het om. Je bent het niet zelf. Op het ogenblik, dat je het weer naar het ik overhevelt, dan geldt de benadering van uw voorbeeld, waarvan ik trouwens ook heb gezegd, dat het onvolledig en onjuist is, het is alleen maar een benadering van een bepaald denkbeeld, dus alleen illustratief in een bepaalde zin zoals het gegeven wordt. U zegt: als ik me scheer, kan ik plat gaan. Dat wil ik accepteren. Nu stel ik er wel één ding bij, wanneer u plat gaat, dan gaat u dat alleen door een denkbeeld, niet door een feit.

+ Vroegere ervaring.

- Dan kan een vroegere ervaring zijn. In geen geval is het geen fysieke, maar een psychische oorzaak waardoor u plat gaat. Zijn we het daar over eens?

+ Zijn alle ervaringen niet psychisch.

- Mogen we dit eerst even afhandelen. We zitten met een grote moeilijkheid, wanneer het psychisch is, is het dus niet werkelijk. Het gaat om iets wat - stoffelijk gezien - voor mij niet werkelijk is indien ik de scheerder ben, maar gelijktijdig is er een beeld in mij, waardoor de gevolgen niet meer gereleerd zijn in enige redelijke zin met de werkelijkheid. Anders gezegd: vanuit uw vertaling van mijn voorbeeld, zegt u dus dat een mens niet reageert op grond van feiten, maar op grond van voorstellingen. Nu zegt u, dat dit een ervaring is. Ongetwijfeld is dit zo. Waaruitvloeit die ervaring voort. Dan komen we in de moeilijkheden. U zegt, dat het misschien vroegere belevingen

- zijn. Het is mogelijk, maar u kunt het nooit met zekerheid zeggen. Het kan ook zijn, dat het één of andere voorstelling of een angst-droom is, die in het onderbewuste sluimert, maar die nooit naar voren is gekomen, maar die toch die reactie veroorzaakt. Anders gezegd: het onbekende dat in u is, veroorzaakt een kenbare reactie, die niet gereleerd is aan uw zogenaamde feitelijke werkelijkheid. Toch is het gevolg voor u werkelijk en moeten we dus aannemen, dat de werkelijkheidswaarde van dat onbekende, zogenaamd niet reëel, voor u even groot of groter is dan de werkelijkheid waarin u stoffelijk leeft. Dat punt wilde ik even maken, nu is het uw beurt weer.
- + Het probleem blijft.
 - Natuurlijk is het een probleem. Als het dat niet was, zouden we er niet over spreken.
 - + Ervaring, als je dat bloed ziet, geeft dat herinnering aan een andere ervaring. Anders ken je dat toch niet.
 - Een ogenblik, we hebben het hier over de psychische inhoud. De psychische inhoud van een mens kunnen wij inderdaad verklaren, maar dan kunnen wij weer niet materialistisch, rationeel te werk gaan. Dan kunnen wij spreken van iemand die een boek heeft gelezen, wat ook niet werkelijk was op grond waarvan hij tot die gevoeligheid gekomen is of dat we spreken over een vroeger leven, waarin dat bloed op zo'n manier een grote rol heeft gespeeld, dat hij er nu door bezwijmd. We hebben dan niet meer te maken met een reële relatie.
 - + Het is het leven.
 - Het is uw leven en dientengevolge geeft u mij op dit moment dus letterlijk toe, dat uw leven niet op feiten niet op realiteit, maar op interpretatie is gebaseerd. Dan stel ik, dat wanneer alles alleen maar interpretatie is, er iets moet zijn dat interpreteert. Niet beoordeelt of veroordeelt in onze zin. Interpreteren is een vorm van beduiding teemeten. Beduiding is een kwestie van be- of veroordelen.
 - + Dan zijn we er weer, want dat is ons leven.
 - Juist, zolang wij het zijn. Maar als het iets anders is, dan kan dat andere, zonder te beoordelen toch een werkelijkheidsinvloed vormen voor ons besef van zijn dat dan een illusie is ergens en daardoor het geheel van de voor ons werkelijke reacties in datgene wat wij als werkelijk beschouwen, veroorzaken.
 - + Je zou eigenlijk het spiegelbeeld moeten worden, dat niet beoordelen kan.
 - Misschien niet oordelen wil. Dat weten we niet. Daarom spreken we juist over het niet-zijnde. Het is iets wat geen bestaan kent in de zin waarin wij het bestaan beschouwen.
 - + Als je niet beoordeelt, leef je dan nog. Leer je dan nog.
 - Voor jezelf misschien wel. Wanneer je beseft het spiegelbeeld te zijn, dan kun je misschien je besef verplanten naar de persoon, die zich spiegelt. De persoon die zich spiegelt is meer dan de spiegel weergeeft. U ziet maar een klein stukje in die scheerspiegel. Dat is de stap waar het om gaat. Dan komen we dus, en dan zitten we weer bij die essentie van het onderwerp zoals het gesteld is, het zijnde niet-zijn. Ik moet ophouden te zijn wat ik denk te zijn, om het besef te kunnen verwerven ten aanzien van datgene waarvan ik desnoods de weerkaatsing ben.
 - + Opmerking over spiegelbeeld oude herinnering van reïncarnatie.
 - Waarom?
 - + Elk spiegelbeeld kan zich alleen spiegelen in al die spiegelbeelden. Rest onverstaaanbaar.
 - Dat ben ik wel met u eens zover, zolang het spiegelbeeld zichzelf als spiegelbeeld belangrijk vindt. Stel nu eens voor, dat het spiegelbeeld zichzelf voortdurend snijdt en uit die voortdurende bezwijming

denkt dat dit een voortdurende herhaling is van één en dezelfde sequentie, hoe kom ik daaruit los. Dan zegt: ja, maar ik aanvaard niet meer, dat ik dit ben, want ik erken dat hetgeen ik ben en waarmaak, maar zeer beperkt iets te maken heeft met een zelfstandig bestaan. Toch heb ik het gevoel dat ik besta, dus waar zit het bestaan. Op dat ogenblik is het besef verplaatst vanuit de concentratie op het spiegelbeeld naar de bron van het spiegelbeeld, waaruit het besef te allen tijde is voortgekomen.

- + Je kunt al puzzelende hopen dat er besef komt (onverstaanbaar).
- Dat is helemaal zo vreemd niet, omdat het ik meer bevat. Nu kom ik weer met een ander voorbeeld. Ik zit nu met een platlander, die heeft maar twee dimensies. Dat is waarneming. Er zijn verschijnselen, in u en rond u, die wijzen op het bestaan van een derde dimensie. Hierdoor kunt u in het begin al puzzelend tot een conclusie komen, dat u een derde dimensie zou moeten hebben. Dan gaat u alles wat in u gebeurt niet meer als noodlot of onverklaarbaar zien, maar als deel van die derde dimensie. Dan verplaatst het besef zich totdat het geheel die-dimensioneel is geworden.
- + Misschien zijn we wel drie-of vier-dimensionaal.
- Laten we daar niet aan beginnen. Een vriend van mij heeft een keer aangetoond, dat in het bekende al, inclusief de sferen, hoe onmogelijk het moge lijken, tenminste 81 dimensies aanwezig zullen zijn en dat al die dimensies vanuit het menselijk besef alleen benaderd kunnen worden als drie dimensies plus een veranderende factor, waarin alle dimensies tesamen die ene veranderende factor vormen. Dan kom je in zulke enorme problemen terecht.
- + Ik blijf met het spiegelbeeld zitten. Die stap terug, hoe maak je die en als je die stap terug maakt en je hebt afscheid genomen van het spiegelbeeld, en je dan door je levenslot nog benaderbaar of moet je dan toch het spiegelbeeld weer in.
- Neen, dan ben je door je levenslot niet meer benaderbaar, dan ben je deel van de totale persoonlijkheid, zeg maar, die zich voor een deel spiegelt, maar u heeft dan één voordeel: wanneer u moet functioneren dan hoeft het totaal waarvan u bent alleen maar weer dat gezichtvoor die scheerspiegel te houden en daar bent u. Maar u ervaart datgene wat zich afspeelt nu, niet meer als een zelfstandigheid, maar u begrijpt hoe het voortkomt uit een veel omvattender geheel. Daardoor heeft het voor u zijn betekenis verloren, ook al zult u in het spiegelbeeld blijven functioneren zoals het spiegelbeeld altijd heeft gedaan, op dat ogenblik tenminste. U kunt dan ook weer onmiddellijk verdwijnen.
- + Die stap krijg ik niet voor elkaar.
- Dat begrijp ik, want als u die stap doet ontkent u namelijk de werkelijkheid van hetgeen u nu denkt te zijn. De stap is namelijk gelegen in het niet alleen logisch aanvaarden, dat dit zo kan zijn, maar in het innerlijk voelen. Anders gezegd - we zitten weer in het begin van de lezing - maar de terra incognita in de psyche, datgene waaruit dat kleine beetje extra gevoelens en impulsen voortkomt, dat zo buitengewoon belangrijk schijnt te zijn voor dan weer wel kenbare psychische en andere processen, dan komen we dus op het punt waarop die factoren voor ons de enig belangrijke zijn. We kunnen dan gelijktijdig niet meer over onszelf denken, dan kunnen we alleen nog maar onszelf zijn. Dat is de beroerdigheid. We leven namelijk niet in een wereld waarin we onszelf zijn, maar waarin we voortdurend over onszelf denken, zodat we maar zelden beseffen wat we nu zijn, maar voortdurend bezig zijn met datgene wat we zo dadelijk zullen zijn of wat we zoëven waren. We leven in een heden en een toekomst, welke beide voor een deel fictief zijn, zonder de werkelijkheid van het nu op dit ogenblik te kunnen ervaren. Op het ogenblik, dat u het nu ervaart, valt de betekenis weg, want het verleden is er niet meer en de toekomst is er niet meer. Zonder die twee kunnen wij ons geen wereld voorstellen. De stap ligt dus in feite

/-zijn

in ons onvermogen om de wereld van gisteren en morgen - om het zo even te zeggen - te verruilen voor het niet-denkende zijn van vandaag. We zijn bang dat we daardoor onze persoonlijkheid verliezen en beseffen niet, dat we daardoor pas werkelijk onszelf worden. Het hele inwijdingsproces en - geloof me - waar we nu over hebben gesproken, eindfasen; als er nog trappen tussen zijn kunt u wel rekenen, dat u er nog 999 op moet klimmen. We moeten weten dat ergens deze jacobsladder eindigt, in wat we de hemel noemen, want anders is het zo weinig zinvol. Dan denken we, dat we met elke tree bereikt hebben, terwijl elke tree op zichzelf maar functioneel is om ons een volgende tree mogelijk te maken. Dat heb ik vandaag zitten vertellen.

- + Dat ik-besef is dat een voorwaarde, anders terug naar toestand van ander ik-besef, uit vroeger stammen.
- Dat heeft met stammen niets te maken, dat zijn alleen de uiterlijkheden. Het is veel eenvoudiger dan u denkt. De ik-fase is noodzakelijk omdat alleen hierdoor de definitie van de totaliteit in een bepaald aspect mogelijk is. Maar het is de totaliteit, die definiëert, niet het ik.

Ik heb u in ieder geval voldoende stof gegeven om over na te denken. In de eerste plaats zou ik nu een onderwerp voor de volgende maal willen suggereren. De voorgaande spreker heeft mij aardig te pakken gehad en ik zou voor de volgende spreker graag het onderwerp voor willen leggen: Het afleggen van de sluiers. Dat is ook een mooie. Daar kan hij ook lekker in de prak lopen als hij niet uit kijkt.

- + Is dat hetzelfde als de maskers die je aflegt.
- Zullen we dat aan de volgende spreker overlaten. Anders gaan we definiëren. Ik geloof niet, dat het juist is, dat moet die ander dan maar vertellen.

Vrienden nu moet u goed begrijpen, we hebben gesproken over de innigste, de diepste essentie van datgene wat u inwijding noemt. We zijn er allemaal nog niet aan toe, ik ook niet, anders zit ik hier niet. We moeten beseffen, dat ze bestaat. Want het besef, dat deze mogelijkheid, alleen maar een mogelijkheid, u moet ze niet als een feit zien, er is, ons zal doen beseffen, dat we een gerichtheid kunnen bezitten zover het ons eigen besef betreft. Pas wanneer ons besef anders is gericht, kunnen we iets van die begoocheling, die we ons in feite zelf aandoen, ongedaan maken. We kunnen een beetje dichterbij de werkelijkheid komen. Ik dacht, dat dit wel de essentie is van elke fase van inwijding, die je doormaakt. Je komt gewoon een stap dichterbij de werkelijkheid. Vergeeft u mij, dat ik niet verder op de zaak in ga. Na de pauze komt er een andere spreker, die kunt u dan ook nog heerlijk lastigvallen met alle vragen, die ik niet heb beantwoord. Ik gun het hem van harte, heeft hij ook wat te doen. Wat mij betreft, moet ik er nu werkelijk een streep onder zetten. Ik kan u alleen maar danken voor de intelligente manier waarop u geprobeerd heeft mijn argumenten te volgen. Ze waren niet erg makkelijk, dat weet ik. U moet mij ook vergeven, dat ik misschien ergens de logische grondslag van uw leven op een bijna logische wijze heb geprobeerd aan te tasten, maar ik heb wel geprobeerd, vanuit het gestelde onderwerp, de fase waarin deze lezingen verkeren, u een denken te geven waar uzelf mee kunt stoeien en dat is het meest belangrijke. Niet datgene wat een ander u zegt is van betekenis, maar datgene wat u aan de hand van welke oorzaak dan ook, in uzelve beseft. Hoe meer een mens zich af gaat vragen waar zijn werkelijkheid en zijn mogelijkheden liggen, hoe groter de kans dat hij er dichtbij komt. Ik dank u voor uw aandacht, goedenavond

HET SCHONE WOORD

Kosmos, kompas, voorstelling

Wanneer je probeert je voorstelling van de kosmos te oriënteren met een kompas, vergeet je het wezen van de kosmos.

Magnetisch veld, het richt de naald en geeft een richting aan zodat ik altijd weten kan, hoe, waar ik heen zal gaan.

Men zegt: 't kompas geldt overal, maar is dat allemaal waar, want kom je bij de pool misschien, doet de kompasnaald raar.

En als je zegt: in het kosmisch zijn is ons wel ingebouwd het innerlijk kompas, dat door de eeuwigheid ons voortgeleidt. Dan zeg ik: mensen, kun je nou de analogie niet goed verstaan, kom je te dicht bij Gods werkelijkheid, dan toont geen kompas je een baan.

De voorstelling, die je hebt van het bestaan en van jezelf en van je eigen leven, dat is alles tesaamgeweven uit een onbegrip van de werkelijkheid.

Als je zoekt naar een richting van leven, dan wordt je innerlijk voortgeleid alleen door dat wat kosmos zelve in jou heeft neergeschreven. En zoek je uiterlijk de lijn waarlangs je voort moet gaan, het kan voor een tijd de juiste zijn, maar dan tolt het kompas en moet je toch je eigen wegen gaan.

Nee, stel je het je niet voor als kosmisch ene wet, die voor de mens begrijpelijk de weg heeft neergezet, die iedereen moet gaan. Je moet jezelf zijn.

Je moet jezelf vormen. Je moet jezelf beschouwen, totdat je leert diep in jezelf en uit jezelf te bouwen dat wat je bent in een totaliteit. Eén deeltje van de werkelijkheid en heus niet meer.

En dat is dan het enige, de voorstelling, die buiten tijd, zelfs kosmisch voortbestaat, dat wat je bent in werkelijkheid. Het is geen kompas, geen lijdsnoer dus, maar zoeken naar de kern van het zijn, waaruit je dan jezelf vindt en in jezelf en uit jezelf verbondenheid met alle zijn.

Ik dacht, dat ik het mooi had samengevat voor u. Iets van de hele avond er ook nog bij. Tot mijn spijt en leedwezen, maar op gezag van diegenen, die de bestuurlijke functies hier vervullen, moet ik afscheid van u nemen.

Dank voor uw aandacht, een hele goede avond.